

המון העם חושבים שמי שעוסק בתורה לא נהנה מהעולם הזה כלל והרגשה מונחת שהוא "מפסיד את החיים". אולם חכמים אומרים להיפך, שכל העולם כולו נברא כדי לשמש את דרכי התורה, השאלה נשאלת מי צודק...

את הכל עשה יפה בעתו...

אין לחשוב שתכלית הבריאה פשוט, והוא להתעשר כדי להשיג נוחות, כי לא יתכן שנברא כזה עולם מפואר ומערכת רבת המעלות כדי שיבא האדם לעולם לכמה שנים בלבד להילחם למצוא מזונותיו ולהשיג חיים נוחים וסופו להיות הוא מזון לרמשים ותולעים באדמה ולא ישאר ממנו זכר. אלא מוכרח שהתכלית הוא יותר מרומם ומכובד מזה.

אומרים חכמים (חגיגה יב:): **אוי להם לבריות שרואות ואינם יודעות מה הם רואות, עומדות ואינם יודעות על מה עומדות.** משל לאבא שעושה בעבור בנו כמה דברים גדולים וטורח להטיבו והוא לא שם לב כלל אל אביו. כמו כן כל העולם כולו אינו עומד אלא על **אהבתו שהבורא אוהב את עמו** והם לא שמים לב לראות מה הוא פועל בעבורם. (דברי הרמח"ל)

בכל דרכי הבריאה ניתן להכיר חוכמת הבורא וחסדו הגדול, אם זה בדיני בין אדם לחברו, בין איש לאשתו, בטבע, בחיות ובהמות, בחלל אפילו במלאכים ועולמות העליונים והיא **עבודה נפלאה כדי להשיג יראה ורוממות** כאשר מבחין האדם שכל דבר הוא בהשגחה מדויקת ואין מקום לסברת הגויים שהעולם נברא לבד ובכך קונה האדם **בטחון ושלמות הנפש** ומסיר מעליו כל הספקות כי בלא חוכמת התורה הלב סוער לחשוב מחשבות על תועלת ותכלית הבריאה והם **שורש כל המחלות הנפש**. ומה שנדמה מהמון העם שהעוסק בחוכמה העליונה "מפסיד את החיים" נמצא הוא שולט בכל חלקי הבריאה מסוף העולם עד סופו.

ולפי סוד הדברים כל העולם מלא **מניצוצות של קדושה** שהתפזרו אחרי שאדם הראשון חטא וכל אדם כאשר הוא **מחבר גשמי ורוחני** מברר אותם ומחזירם לשורשם. נבאר יותר בפתק הבא בלי נדר.

הנאה בשוטה הזה המהלך בשוק והעם צוחקים עליו, האם יפה לפניך? כשהגיע דוד לפני אכיש מלך גת פחד וחשב איך להימלט ממנו. הבחין שיש לאכיש בת שוטה שצועקת, דוד התחיל גם להתנהג כמו שוטה. אמר אכיש **האם חסר לי משוגעים** ושלח אותו. אז הוא הבין שיש תועלת בכל דרכי הבורא, על זה נאמר **אֵת הַכֹּל עָשָׂה יָפֵה בְּעֵתוֹ...** (מובא במדרש ילקוט שמעוני שמואל א' ס' קלא)

וכן אומר הזוהר (תזריע מז:): שמן הסכלות ממש באה תועלת לחכמה. שאלמלא לא נמצאה שטות בעולם, **לא נודעה החכמה**, כמו שבאה תועלת לאור מן החשכה שאלמלא החשכה לא נודע האור, ולא היה נראית לעולם תועלת ממנו.

ועל זה הדרך הבורא טבע כל **המידות בעולם הגשמי**, למשל אמרו חכמים (מסכת עירובין ק:): ניתן ללמוד צניעות מן הפרידה, שכורעת ומשתנת מים. גם צניעות מחתול שאינו עושה צרכיו בפני אדם ומכסה צואתו. וגזל מנמלה שכל אחת אוגרת מזונה לעצמה ואינה גוזלת מחברתה. ועריות מיונה שאינה מזדווגת אלא עם בן זוגה.

אומר הנביא ירמיה (ט, כב): **אֵל יִתְהַלֵּל חֶכֶם בְּחִכְמָתוֹ וְאֵל יִתְהַלֵּל הַגְּבוּר בְּגִבּוּרָתוֹ אֵל יִתְהַלֵּל עֲשִׂיר בְּעֲשָׂרוֹ כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשָּׂפָל וְיָדַע אוֹתוֹ...** רצה הבורא שנתעסק לדעת תפארת גדולתו. על זה

מטבע הדברים, מחמת רוב כל הבחינות שיש בעולם הזה, **ריבוי מערכות הטבע**, מושכלות ועינוגים למיניהם, לא מתקבל על דעת האדם שזה העולם נברא **כל כולו רק בשביל התורה**, כי עולם התורה נדמה בעיני העם כמיעוט נגד הרוב, ובכך מחשיבים אותו כטפל חלילה, וכיבוש דרכי הטבע עיקר. והנה, טעם הדבר הוא כי חושבים שדרכי התורה דורשים ריחוק מהעולם הגשמי...

והנה, אצל המון העם נראה בעיניהם שאין דרכי הבורא בעולם הזה מיושרים, וגם נראה בעיניהם כמה דברים **שאינם לעולם צורך בהם**, אבל המתבונן ישכיל לדעת שהבורא המציא עולם שלם כדי שנאכל **לדעת ולגלות חוכמתו יתברך** על מנת להגיע לתכלית שעליו התכוון הבורא בבריאת העולם היינו לתת אפשרות לאדם להדבק בו שהוא מקור הטוב, כדי לקבל את הטוב האמיתי כידוע כבר. לכן בכל דבר בעולם אפשר ללמוד ולהכיר את הבורא ואפילו שיש דברים שנראים שהעדרם היה עדיף כגון החושך והשינה והשכחה והבכיה ודומיהם, כשתדקדק בהם **תמצא תועלת בכלם** ונדע כי אותם הדרכים הם חסד מאתו יתברך על זה נאמר **כֹּל אֲרוֹחוֹת ה' חֶסֶד וְאֱמֶת**.

למשל דוד המלך שאל את הבורא כל מה שעשית בעולמך יפה חוץ מן **השטות**, מה